

ZWIERZĘTA

Ciekawostki o wilkach: 38 sprawdzonych faktów

Ciekawostki zebrał: Marcin Balana · Opublikowano: 16.10.2026 · Zaktualizowano: 20.10.2026 · Zweryfikowano: 20.10.2026

Wilk szary to największy dziko żyjący przedstawiciel psowatych: typowy samiec z północy mierzy razem z ogonem ok. 2 m i waży około 45 kg, a wilk o najdłuższej udokumentowanej wędrówce w Europie przeszedł 1927 km. W Polsce wilki prawie zniknęły, ale od 1998 r. są chronione i według szacunku z rocznika GUS w 2024 r. było ich 5110. W Unii Europejskiej żyje według Komisji Europejskiej (2023) ponad 20 tys. wilków.

NAJWAŻNIEJSZE W SKRÓCIE

- Typowy samiec wilka z północy waży około 45 kg i mierzy 76 cm w kłębie.
- Wycie wilka inne wilki słyszą nawet z 10–11 km.
- Wilk M237 przewędrował 1927 km, najdalej spośród wilków udokumentowanych w Europie.
- W latach 1995–1996 do Parku Narodowego Yellowstone przewieziono z Kanady 31 wilków.
- Według szacunku z rocznika GUS w 2024 r. w Polsce żyło około 5110 wilków.
- W 2024 r. za szkody wyrządzone przez wilki w Polsce wypłacono 3608,3 tys. zł odszkodowań.
- 7 marca 2025 r. wilk przestał być w konwencji berneńskiej gatunkiem ściśle chronionym.

Wygląd, zmysły i długość życia

1 Samiec wilka waży około 45 kg

Typowy samiec wilka szarego (*Canis lupus*) z północy waży około 45 kg, ma 76 cm w kłębie i mierzy razem z półmetrowym ogonem około 2 m. Wilk to największy dziko żyjący przedstawiciel rodziny psowatych. Zależnie od regionu wilki ważą od 14 do 65 kg, a samice są średnio o 20% mniejsze od samców. Największe wilki żyją w środkowo-zachodniej Kanadzie, na Alasce i w północnej Azji.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Gray wolf, Data odczytu: 2026.10.15

2 Najcięższy wilk z Yellowstone ważył 148 funtów, czyli ok. 67 kg

Najcięższy znany wilk z Parku Narodowego Yellowstone, samiec 760M z watahy Yellowstone Delta, ważył 148 funtów, czyli ok. 67 kg, i to z pustym żołądkiem. Według National Park Service dorosłe samce wilka w parku ważą średnio 50 kg, a samice 41 kg. Średnia wysokość w kłębie wynosi tam 81 cm u samców i 77 cm u samic, a średnia długość ciała 181 cm.[2]

Źródło: National Park Service, Yellowstone Wolf Facts, Data odczytu: 2026.10.20

3 Wilki w Yellowstone żyją średnio 4–5 lat

Wilki w Parku Narodowym Yellowstone żyją średnio 4–5 lat, a poza parkiem, według szacunków, tylko 2–3 lata. Najstarszą znaną wilczycą z Yellowstone była 478F z watahy Cougar Creek, która dożyła 12,5 roku. Wśród dorosłych wilków w parku 77% ginie z przyczyn naturalnych, w tym 42% w starciach z innymi wilkami, a 17% z przyczyn związanych z człowiekiem.[2]

Źródło: National Park Service, Yellowstone Wolf Facts , Data odczytu: 2026.10.20

4 Wilki nie widzą tak dobrze jak człowiek

W odpowiedzi z 20 marca 2026 r. na interpelację poselską Ministerstwo Klimatu i Środowiska wyjaśniło, że wilki nie widzą równie dobrze jak człowiek i kierują się węchem i słuchem. Dlatego rozpoznanie sytuacji może zająć im więcej czasu niż ludziom. Według ministerstwa w spotkaniu z człowiekiem wilk niemal zawsze się wycofuje, gdy rozpozna, z kim ma do czynienia.[3]

Źródło: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 15680 w sprawie zagrożenia związanego z obecnością wilków w regionie Bieszczad oraz regionie tarnowskim , Data publikacji: 2026.03.20, Data odczytu: 2026.10.15

Polowanie i pożywienie

5 Wilk goni ofiarę z prędkością 60 km/h

Wyczulone zmysły, duże kły, silne szczęki i zdolność do pościgu z prędkością 60 km/h czynią z wilka sprawnego drapieżnika. Wilki polują głównie na duże roślinożerne ssaki, takie jak jelenie, łosie, bizony i renifery. Jedzą też bobry i zające, a w zachodniej Kanadzie łowią nawet łososie. Spora część zabijanych zwierząt to osobniki młode, stare lub słabe.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Gray wolf , Data odczytu: 2026.10.15

6 Po udanym polowaniu wilk zjada 3–9 kg mięsa

Po upolowaniu zdobyczy wataha się objada: każdy wilk zjada wtedy około 3–9 kg mięsa. Wilki często zostają przy padlinie, aż zostaną z niej tylko sierść i kilka kości, i dopiero potem ruszają szukać kolejnego posiłku. Polują i przemieszczają się głównie nocą, zwłaszcza na terenach zamieszkałych przez ludzi i w ciepłe dni.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Gray wolf , Data odczytu: 2026.10.15

7 Wataha wilków zabija średnio 3 ssaki kopytne na tydzień

Wataha wilków zabija od 1 do 5, średnio 3 ssaki kopytne na tydzień, podają naukowcy z Białowieży. W Puszczy Białowieskiej watahy liczące 4–5 wilków zabijały jelenia, przeważnie cielę, raz na 3 dni, a dzika, zwykle warchlak, raz na 6 dni. Wilki usuwały tam rocznie ok. 12% osobników z populacji jelenia i tylko 3% z populacji sarny.[4]

Źródło: Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży, Inwentaryzacja wilków i rysi w nadleśnictwach i parkach narodowych Polski , Data odczytu: 2026.10.19

8 Zimą wapiti to ponad 96% pożywienia wilków w Yellowstone

Zimą jelenie wapiti stanowią ponad 96% pożywienia wilków w Parku Narodowym Yellowstone, a bizony 3–4%, podaje National Park Service. Wiosną udział wapiti spada do 89%, a latem do 85%. Latem rośnie za to znaczenie bizonów, które stanowią wtedy 14,1% zdobyczy wilków w parku.[2]

Źródło: National Park Service, Yellowstone Wolf Facts , Data odczytu: 2026.10.20

Życie w watasze

9 Wataha liczy najczęściej 6–10 wilków

Wilki żyją zwykle w watahach liczących do 2 tuzinów zwierząt, ale najczęściej spotyka się grupy 6–10 wilków. Wataha to w zasadzie rodzina: para rozplodowa i jej potomstwo w różnym wieku. Samica przede wszystkim opiekuje się młodymi i ich broni, a samiec częściej zdobywa pożywienie. Ofiary atakują i zabijają aktywnie zarówno samce, jak i samice.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Gray wolf , Data odczytu: 2026.10.15

10 W Polsce wataha wilków liczy najczęściej 4–5 osobników

W polskich warunkach wataha wilków liczy od 2 do 10, najczęściej 4–5 osobników, podają badacze z Białowieży. Terytorium jednej watahy zajmuje ok. 200–300 km², a dobowa marszruta watahy wynosi średnio ok. 23 km. Zagęszczenie wilków w Puszczy Białowieskiej waha się od 2 do 4 osobników na 100 km². [4]

Źródło: Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży, Inwentaryzacja wilków i rysi w nadleśnictwach i parkach narodowych Polski , Data odczytu: 2026.10.19

11 Terytorium watahy ma od 80 do 3000 km²

Terytorium watahy zajmuje od 80 do 3000 km², zależnie od tego, ile jest w okolicy zwierzyny. Wilki zaciekle bronią go przed sąsiednimi watahami. Granice znakują moczem i odchodami, a obce wilki, które wkroczą na terytorium, często są zabijane, choć czasem zostają przyjęte do grupy. [1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Gray wolf , Data odczytu: 2026.10.15

12 Największa wataha w Yellowstone liczyła 37 wilków

Największą watahą odnotowaną w Parku Narodowym Yellowstone była Druid Peak, która w 2001 r. liczyła 37 wilków. Przeciętna wataha w parku liczy 9,8 wilka. Średnie terytorium watahy w Yellowstone ma 428 km²: w północnej części parku 274 km², a w jego wnętrzu 620 km². [2]

Źródło: National Park Service, Yellowstone Wolf Facts , Data odczytu: 2026.10.20

13 Wycie wilka inne wilki słyszą nawet z 10–11 km

Inne wilki mogą usłyszeć wycie wilka z odległości 10–11 km, podaje Narodowe Zoo Smithsonian. Według Britanniki wycie pomaga wataśze utrzymać kontakt i najpewniej wzmacnia więzi między jej członkami, a razem ze znakowaniem terenu ostrzega sąsiednie watahy, by nie wkraczały na jej terytorium. W doświadczeniu z 2013 r. wilki w niewoli częściej wyły do odchodzących towarzyszy, z którymi łączyły je bliskie relacje. [1][5][6]

Źródła: Encyclopaedia Britannica, Gray wolf , Data odczytu: 2026.10.20; Mazzini F. i in., Wolf howling is mediated by relationship quality rather than underlying emotional stress , Data odczytu: 2026.10.20; Smithsonian's National Zoo & Conservation Biology Institute, Gray wolf , Data odczytu: 2026.10.20

14 Wilczyca rodzi zwykle 5 lub 6 szczeniąt

Wilki łączą się w pary od lutego do kwietnia, a po mniej więcej 2 miesiącach ciąży wilczyca rodzi zwykle 5 lub 6 szczeniąt. Przychodzą na świat w norze, szczelinie skalnej, pustym pniu, a nawet w opuszczonym żeremiu bobra. Po 6–9 tygodniach przestają ssać i jedzą mięso zwrócone przez dorosłe wilki. Opiekuje się nimi cała wataha. [1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Gray wolf , Data odczytu: 2026.10.15

15 Do zimy dożywa średnio 2–3 szczeniąt wilka z miotu

Z 5–6 szczeniąt, które najczęściej rodzą się w miocie wilka, do zimy dożywa średnio tylko 2–3, a czasem tylko 1. Tak podają badacze z Białowieży, którzy prowadzili ogólnopolską inwentaryzację wilków. W Polsce wilki przystępują do rui w lutym, a szczenięta rodzą się na przełomie kwietnia i maja.[4]

Źródło: Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży, Inwentaryzacja wilków i rysi w nadleśnictwach i parkach narodowych Polski , Data odczytu: 2026.10.19

Wędrowki i powrót wilków

16 Wilki odchodzące z watahy przewędrowywały nawet 886 km

Po 2 lub więcej latach w watachę wiele młodych wilków odchodzi, by znaleźć partnera, zająć własne terytorium i założyć nową watachę. Wilki opuszczające rodzinną grupę przewędrowywały nawet 886 km. Te, które zostają, mogą z czasem zastąpić jednego z rodziców jako zwierzę rozródowe. W naturze wilki mogą dożyć 13 lat, ale większość ginie dużo wcześniej.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Gray wolf , Data odczytu: 2026.10.15

17 Wilk M237 przewędrował 1927 km, najdalej w Europie

Wilk M237 ze szwajcarskiej Gryzonii pokonał 1927 km i jest wilkiem o najdłuższej udokumentowanej wędrówce w Europie, podaje szwajcarska fundacja KORA. Urodził się w 2021 r., a pod koniec marca 2022 r. dostał obrozę z nadajnikiem GPS. Przez Włochy i Austrię dotarł na Węgry, a w linii prostej oddalił się o 829 km. Wcześniej wilk Alan przeszedł w 2009 r. ok. 1550 km z Niemiec na Białoruś.[7]

Źródło: KORA, Longest known dispersal of wolf in Europe , Data odczytu: 2026.10.19

18 Ostatnią znaną norę wilków w Yellowstone zniszczono w 1923 r.

W 1923 r. zniszczono ostatnią znaną norę wilków w Parku Narodowym Yellowstone, podaje archiwum National Park Service. Przez kolejne dekady, od lat 20. do 60. XX w., notowano w parku tylko około tuzina obserwacji wilków na dekadę. W 1997 r. cięcia budżetowe w Kongresie uniemożliwiły planowane dalsze przesiedlenia wilków do Yellowstone.[8]

Źródło: National Park Service, Yellowstone Archives, Wolf Collection (RG01) Finding Aid , Data odczytu: 2026.10.19

19 W 1995 r. wilki wróciły do Parku Yellowstone

W 1995 r. wilki z Kanady wypuszczono w Parku Narodowym Yellowstone i w stanie Idaho. Wcześniej w USA zabijano je wszelkimi metodami i w 1950 r. przetrwały tylko w północno-wschodnim zakątku Minnesoty. Od 1998 r. w Arizonie wypuszczano także wilki meksykańskie wyhodowane w niewoli. W 2020 r. wilki zostały usunięte z amerykańskiej listy gatunków zagrożonych.[9]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Gray wolf , Data odczytu: 2026.10.20

20 Do Yellowstone przywieziono z Kanady 31 wilków

W latach 1995–1996 do Parku Narodowego Yellowstone przewieziono z Kanady 31 wilków: 14 w styczniu 1995 r. i 17 w styczniu 1996 r. Pierwszą grupę odłowiono w Albercie, na wschód od Parku Narodowego Jasper, a drugą w Kolumbii Brytyjskiej, na wschód od jeziora Williston. Wilki z 1995 r. wypuszczono z zagród w północnej części parku między 21 a 27 marca.[10]

Źródło: Phillips M.K., Smith D.W., Yellowstone Wolf Project: Biennial Report 1995 and 1996 , Data odczytu: 2026.10.19

21 Pod koniec 1996 r. w Yellowstone żyło 51 wilków w 9 watachach

Pierwszy znany miot wilków w rejonie Yellowstone po ich powrocie przyszedł na świat w kwietniu 1995 r., gdy wilczyca 9F urodziła 8 szceniąt. Wiosną 1995 r. urodziło się 9 szceniąt, a wiosną 1996 r. już 14. Pod koniec 1995 r. w parku żyło 21 wilków w 3 watachach, a pod koniec 1996 r. 51 wilków w 9 watachach.[10]

Źródło: Phillips M.K., Smith D.W., Yellowstone Wolf Project: Biennial Report 1995 and 1996 , Data odczytu: 2026.10.19

Wilk i człowiek

22 72 genomy dawnych wilków pokazały podwójne pochodzenie psów

W 2022 r. naukowcy opisali w „Nature” 72 genomy dawnych wilków z ostatnich 100 tys. lat z Europy, Syberii i Ameryki Północnej. Wilk szary był pierwszym gatunkiem, który dał początek populacji udomowionej. Psy okazały się bliżej spokrewnione z dawnymi wilkami ze wschodniej Eurazji. Psy z Bliskiego Wschodu i Afryki mają jednak do połowy przodków z innej populacji wilków.[11]

Źródło: Bergström A. i in., Grey wolf genomic history reveals a dual ancestry of dogs , Data publikacji: 2022.06.29, Data odczytu: 2026.10.15

23 11 tys. lat temu istniało już co najmniej 5 linii psów

Już 11 tys. lat temu istniało co najmniej 5 głównych linii przodków psów, wykazało badanie 27 genomów dawnych psów opublikowane w 2020 r. w „Science”. Według autorów wszystkie psy mają wspólne pochodzenie, odrębne od dzisiejszych wilków. Od czasu udomowienia napływ genów od wilków do psów był ograniczony.[12]

Źródło: Bergström A. i in., Origins and genetic legacy of prehistoric dogs , Data publikacji: 2020.10.30, Data odczytu: 2026.10.20

24 Wilki zajmują ok. 2/3 dawnego zasięgu

Dziś wilki wciąż zajmują mniej więcej 2/3 dawnego obszaru występowania, a kiedyś, poza człowiekiem, miały największy naturalny zasięg spośród żyjących ssaków lądowych. Od 1996 r. Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody (IUCN) uznaje wilka szarego za gatunek najmniejszej troski. Na początku XXI w. w Ameryce Północnej żyło 65–78 tys. wilków.[9][6]

Źródła: Encyclopaedia Britannica, Gray wolf , Data odczytu: 2026.10.20; Smithsonian’s National Zoo & Conservation Biology Institute, Gray wolf , Data odczytu: 2026.10.20

25 Gdy wilk podejdzie bliżej niż 30 m, trzeba go przegonić

Lasy Państwowe radzą: jeśli wilk podchodzi bliżej niż na 30 m albo długo się przygląda, unieś ręce i machaj nimi, głośno krzycz lub gwizdź. Jeśli zwierzę nie odchodzi, rzucaj w nie np. grudami ziemi, a potem spokojnie się wycofaj. Wilków nie wolno dokarmiać, a psa w lesie trzeba prowadzić na smyczy.[13]

Źródło: Lasy Państwowe, Co zrobić, gdy spotkasz wilka , Data publikacji: 2020.11.05, Data odczytu: 2026.10.15

Wilki w Polsce

26 W 1998 r. wilk został w Polsce objęty ochroną

W 1998 r. wilki objęto w Polsce ochroną gatunkową. Według Lasów Państwowych wcześniej przez dziesiątki lat na nie polowano i niemal zupełnie zniknęły z kraju, a od objęcia ochroną ich liczba systematycznie rośnie. W artykule opublikowanym w 2020 r. przez Lasy Państwowe populację wilka w Polsce, na podstawie regionalnych inwentaryzacji i monitoringu organizacji pozarządowych, oszacowano na ponad 2 tys. osobników.[13]

Źródło: Lasy Państwowe, Co zrobić, gdy spotkasz wilka , Data publikacji: 2020.11.05, Data odczytu: 2026.10.15

27 Ogólnopolską inwentaryzację wilków rozpoczęto w 2000 r.

Inwentaryzację wilków i rysi w nadleśnictwach i parkach narodowych rozpoczęto w 2000 r. w północno-wschodniej Polsce, a od 2001 r. prowadzono ją na obszarze całego kraju. Koordynatorami projektu byli m.in. Włodzimierz Jędrzejewski, Krzysztof Schmidt, Sabina Pierużek-Nowak i Robert Mysłajek. Autorzy projektu przypominali, że w Polsce wilk jest gatunkiem chronionym, objętym też konwencją berneńską.[4]

Źródło: Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży, Inwentaryzacja wilków i rysi w nadleśnictwach i parkach narodowych Polski , Data odczytu: 2026.10.19

28 Według szacunku GUS w 2024 r. w Polsce żyło 5110 wilków

Ministerstwo Klimatu i Środowiska, powołując się na rocznik GUS „Ochrona środowiska”, podało, że w 2024 r. populację wilka w Polsce oszacowano na 5110 osobników. W województwie podkarpackim było ich 1396, a w małopolskim 165. Ministerstwo podkreśla, że liczebność wilka można podać tylko jako szacunek, bo wilki wędrują po kraju i poza jego granice.[3][14]

Źródła: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 15680 w sprawie zagrożenia związanego z obecnością wilków w regionie Bieszczad oraz regionie tarnowskim , Data publikacji: 2026.03.20, Data odczytu: 2026.10.20; Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Aspekty prawne ochrony wilka , Data publikacji: 2026.06.11, Data odczytu: 2026.10.20

29 W raporcie dla Komisji Europejskiej za 2019 r. Polska podała 1886 wilków

Według ostatniego raportu przekazanego Komisji Europejskiej liczebność wilka w Polsce w 2019 r. wynosiła 1886 osobników, podało Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Z danych GUS wynika, że w 2022 r. w Polsce było już 4328 wilków. Raporty o stanie gatunków Polska przekazuje Komisji Europejskiej co 6 lat, a kolejny zaplanowano na 2025 r.[15]

Źródło: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 3936 , Data publikacji: 2024.08.09, Data odczytu: 2026.10.19

30 W 2019 r. stan wilka w regionie alpejskim oceniono jako właściwy

W raporcie z 2019 r. stan zachowania wilka w alpejskim regionie biogeograficznym Polski uznano za właściwy. W regionie kontynentalnym określono go jako niewłaściwy, ale ulegający poprawie. Ochrona wilka na poziomie Unii Europejskiej obowiązuje w Polsce od 2004 r., a jej podstawą są m.in. art. 12 i 16 dyrektywy siedliskowej.[16]

Źródło: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 2918, Data publikacji: 2024.07.04, Data odczytu: 2026.10.19

31 Naukowcy szacowali polskie wilki na 2866–4270

Raport Large Carnivore Initiative for Europe działającej przy IUCN (Kaczensky i in. 2024) ocenił liczebność wilka w Polsce w sezonie 2022/2023 na 2866–4270 osobników. Szacunek powstał przez ekstrapolację danych na obszar stałego występowania gatunku. Ministerstwo zaznacza, że liczebność wilka można podać tylko jako szacunek.[3]

Źródło: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 15680 w sprawie zagrożenia związanego z obecnością wilków w regionie Bieszczad oraz regionie tarnowskim, Data publikacji: 2026.03.20, Data odczytu: 2026.10.15

32 W Bieszczadach w sezonie 2017/2018 żyło ponad 9 wilków na 100 km²

W pilotażowym monitoringu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska z sezonu 2017/2018 w Bieszczadach na stanowisku o powierzchni 1222 km² oszacowano 112 wilków, czyli 9,2 osobnika na 100 km². Na pozostałych 9 stanowiskach zagęszczenie w ostatnim badanym sezonie (2017/2018 lub 2018/2019) wynosiło od 1,1 do 3,0 wilka na 100 km², np. 2,9 w Puszczy Białowieskiej.[17]

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Analiza materiału genetycznego i ocena liczebności wilka na stanowiskach monitoringowych, Data publikacji: 2019.10.15, Data odczytu: 2026.10.15

33 Wilki liczone z odchodów: zebrano 1243 próbki

W sezonach 2017/2018 i 2018/2019 w monitoringu GIOŚ zebrano 1243 próbki odchodów, z których badano DNA, by policzyć zwierzęta metodą genetyczną. Zebrano je na 10 stanowiskach w różnych częściach kraju, a pełne genotypy udało się uzyskać dla 556, czyli 45%. Okazało się, że 5% zgenotypowanych próbek pochodziło od psów, najwięcej, bo 18, w Beskidach.[17]

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Analiza materiału genetycznego i ocena liczebności wilka na stanowiskach monitoringowych, Data publikacji: 2019.10.15, Data odczytu: 2026.10.15

34 Za szkody wyrządzone przez wilki w 2024 r. wypłacono 3,6 mln zł

W 2024 r. za szkody wyrządzone przez wilki w Polsce wypłacono 3608,3 tys. zł odszkodowań, wynika z danych GUS przytoczonych przez RDOŚ w Bydgoszczy. W 2023 r. kwota ta wyniosła 2969,23 tys. zł, podało Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Za szkody wyrządzone przez wilki odpowiada Skarb Państwa.[14][16][15]

Źródła: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Aspekty prawne ochrony wilka, Data publikacji: 2026.06.11, Data odczytu: 2026.10.20; Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 2918, Data publikacji: 2024.07.04, Data odczytu: 2026.10.20; Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 3936, Data publikacji: 2024.08.09, Data odczytu: 2026.10.20

35 Na zabicie wilka zgodę wydaje GDOŚ

Wilki znajdują się w załączniku 1 rozporządzenia z 16 grudnia 2016 r. jako gatunek objęty w Polsce ochroną ścisłą. Zezwolenie na umyślne zabicie wilka wydaje Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, a na płoszenie lub niepokojenie regionalny dyrektor ochrony środowiska. Zezwolenia wydaje się tylko na wniosek, a decyzje są uznaniowe. Samo przebywanie wilka tam, gdzie mogą być ludzie, nie musi być przesłanką do zezwolenia.[14]

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Aspekty prawne ochrony wilka, Data publikacji: 2026.06.11, Data odczytu: 2026.10.20

Ochrona wilka w Europie

36 W Unii Europejskiej żyje ponad 20 tys. wilków

W Unii Europejskiej żyje dziś ponad 20 tys. wilków, a watahy rozrodcze występują w 23 państwach członkowskich, podała Komisja Europejska w analizie z 20 grudnia 2023 r. Według Komisji populacja wilka wyraźnie wzrosła w ostatnich 2 dekadach. Komisja wskazała też na narastające konflikty z działalnością człowieka, zwłaszcza szkody w zwierzętach gospodarskich.[18]

Źródło: Komisja Europejska, In-depth analysis on the wolf in the EU, Data publikacji: 2023.12.21, Data odczytu: 2026.10.20

37 7 marca 2025 r. zmienił się status wilka w konwencji berneńskiej

6 grudnia 2024 r. Stały Komitet konwencji berneńskiej przyjął wniosek Unii Europejskiej i przeniósł wilka z załącznika II („ściśle chronione gatunki fauny”) do załącznika III („chronione gatunki fauny”). Zmiana weszła w życie 7 marca 2025 r. Konwencja berneńska dotyczy ochrony dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk.[19]

Źródło: Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1237 z dnia 17 czerwca 2025 r. zmieniająca dyrektywę Rady 92/43/EWG w odniesieniu do statusu ochrony wilka (Canis lupus), Data publikacji: 2025.06.24, Data odczytu: 2026.10.15

38 Kraje UE mają czas do 15 stycznia 2027 r. na nowe przepisy o wilku

Dyrektywą 2025/1237 z 17 czerwca 2025 r. Unia Europejska przeniósła wilka w dyrektywie siedliskowej z załącznika IV do załącznika V, co zapewnia mu ochronę przewidzianą w art. 14 tej dyrektywy, a nie ochronę ścisłą. Państwa członkowskie muszą wdrożyć zmianę do 15 stycznia 2027 r., ale mogą zachować ścisłą ochronę wilka.[19]

Źródło: Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1237 z dnia 17 czerwca 2025 r. zmieniająca dyrektywę Rady 92/43/EWG w odniesieniu do statusu ochrony wilka (Canis lupus), Data publikacji: 2025.06.24, Data odczytu: 2026.10.15

Wilki w liczbach

Parametr | Wartość

Masa typowego samca z północy | około 45 kg

Najcięższy znany wilk z Yellowstone | 148 funtów (ok. 67 kg)

Prędkość w pościgu | do 60 km/h

Typowa wielkość watahy w Polsce | 4–5 wilków

Zasięg słyszalności wycia | do 10–11 km

Najdłuższa udokumentowana wędrówka w Europie (M237) | 1927 km

Wilki przywiezione do Yellowstone w latach 1995–1996 | 31

Wilki w Polsce w 2024 r. (szacunek GUS) | 5110

Odszkodowania za szkody wyrządzone przez wilki w Polsce w 2024 r. | 3608,3 tys. zł

Wilki w Unii Europejskiej (2023) | ponad 20 tys.

Źródła danych: Encyclopaedia Britannica, Smithsonian's National Zoo, National Park Service, Instytut Biologii Ssaków PAN, KORA, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, RDOŚ w Bydgoszczy, Komisja Europejska. Stan na 20 października 2026 r.

Mity i fakty o wilkach

FAŁSZ

„Zdrowy wilk to zagrożenie dla człowieka”

Według Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska zdrowy wilk bez zaburzeń nie stanowi zagrożenia dla człowieka, bo strach przed ludźmi jest dla niego naturalny. Każde inne zachowanie dzikiego wilka wobec człowieka trzeba jednak traktować jako potencjalnie niebezpieczne.[20]

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Działania GDOŚ zgodne z rekomendacjami naukowców , Data publikacji: 2021.03.09, Data odczytu: 2026.10.15

FAŁSZ

„Za każdym porwaniem psa spod domu stoi wilk”

GDOŚ zwraca uwagę, że w takich zdarzeniach mogą uczestniczyć mieszkańcy wilka z psem, a część sytuacji powodują dziczykate psy. Niektóre wilki podchodzące pod domy mogą być chore, np. na świerzb.[21]

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Jak odpowiednio reagować na incydenty z udziałem wilków? Informacja dla gmin , Data publikacji: 2021.03.15, Data odczytu: 2026.10.15

FAŁSZ

„Pies pochodzi od dzisiejszych wilków”

Badanie 27 genomów dawnych psów wykazało, że wszystkie psy mają wspólne pochodzenie odrębne od dzisiejszych wilków. Psy wywodzą się od dawnych populacji wilka szarego.[12][11]

Źródła: Bergström A. i in., Origins and genetic legacy of prehistoric dogs , Data publikacji: 2020.10.30, Data odczytu: 2026.10.20; Bergström A. i in., Grey wolf genomic history reveals a dual ancestry of dogs , Data publikacji: 2022.06.29, Data odczytu: 2026.10.20

FAŁSZ

„Od 2025 r. wilk w Unii Europejskiej nie jest chroniony”

Wilk stał się gatunkiem chronionym, a nie ściśle chronionym. Dyrektywa 2025/1237 wprost pozwala państwom członkowskim utrzymać ścisłą ochronę wilka.[19]

Źródło: Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1237 , Data publikacji: 2025.06.24, Data odczytu: 2026.10.15

Źródła

1. Encyclopaedia Britannica, Gray wolf. Adres: <https://www.britannica.com/animal/gray-wolf>. Data odczytu: 2026.10.15.
2. National Park Service, Yellowstone Wolf Facts. Adres: <https://www.nps.gov/articles/yellowstone-wolf-facts.htm>. Data odczytu: 2026.10.20.
3. Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 15680 w sprawie zagrożenia związanego z obecnością wilków w regionie Bieszczad oraz regionie tarnowskim. Adres: <https://api.sejm.gov.pl/sejm/term10/interpellations/attachment/ATTDSFK2U/i15680-o1.pdf>. Data publikacji: 2026.03.20. Data odczytu: 2026.10.15.
4. Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży, Inwentaryzacja wilków i rysy w nadleśnictwach i parkach narodowych Polski. Adres: https://ibs.bialowieza.pl/g2/big/2011_11/379e958242efb6cb4196b900c5317dd6.pdf. Data odczytu: 2026.10.19.
5. Mazzini F. i in., Wolf howling is mediated by relationship quality rather than underlying emotional stress. Wydawca: Current Biology. Wydanie: t. 23, nr 17, 2013. Strony: 1677–1680. Adres: <https://doi.org/10.1016/j.cub.2013.06.066>. Data odczytu: 2026.10.20.
6. Smithsonian's National Zoo & Conservation Biology Institute, Gray wolf. Adres: <https://nationalzoo.si.edu/animals/gray-wolf>. Data odczytu: 2026.10.20.
7. KORA, Longest known dispersal of wolf in Europe. Adres: <https://www.kora.ch/en/news/longest-known-dispersal-of-wolf-in-europe--551>. Data odczytu: 2026.10.19.
8. National Park Service, Yellowstone Archives, Wolf Collection (RG01) Finding Aid. Adres: <https://home.nps.gov/yell/learn/historyculture/upload/RG01-Wolf.pdf>. Data odczytu: 2026.10.19.
9. Encyclopaedia Britannica, Gray wolf. Adres: <https://www.britannica.com/animal/gray-wolf/Conservation-status>. Data odczytu: 2026.10.20.
10. Phillips M.K., Smith D.W., Yellowstone Wolf Project: Biennial Report 1995 and 1996. Wydawca: National Park Service. Adres: https://www.nps.gov/yell/learn/nature/upload/wolfreport_95-96_508.pdf. Data odczytu: 2026.10.19.
11. Bergström A. i in., Grey wolf genomic history reveals a dual ancestry of dogs. Wydawca: Nature. Wydanie: t. 607, nr 7918, 2022. Strony: 313–320. Adres: <https://doi.org/10.1038/s41586-022-04824-9>. Data publikacji: 2022.06.29. Data odczytu: 2026.10.15.
12. Bergström A. i in., Origins and genetic legacy of prehistoric dogs. Wydawca: Science. Wydanie: t. 370, nr 6516, 2020. Strony: 557–564. Adres: <https://doi.org/10.1126/science.aba9572>. Data publikacji: 2020.10.30. Data odczytu: 2026.10.20.
13. Lasy Państwowe, Co zrobić, gdy spotkasz wilka. Adres: <https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/aktualnosci/co-zrobic-gdy-spotkasz-wilka>. Data publikacji: 2020.11.05. Data odczytu: 2026.10.15.
14. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Aspekty prawne ochrony wilka. Adres: <https://www.cekcyn.pl/attachments/article/6429/Aspekty%20prawne%20ochrony%20wilka%20-%20RDOŚ%20w%20Bydgoszczy.pdf>. Data publikacji: 2026.06.11. Data odczytu: 2026.10.20.
15. Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 3936. Adres: <https://api.sejm.gov.pl/sejm/term10/interpellations/attachment/ATTD84GRT/i03936-o1.pdf>. Data publikacji: 2024.08.09. Data odczytu: 2026.10.19.
16. Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Odpowiedź na interpelację nr 2918. Adres: <https://api.sejm.gov.pl/sejm/term10/interpellations/attachment/ATTD6YH8L/i02918-o1.pdf>. Data publikacji: 2024.07.04. Data odczytu: 2026.10.19.
17. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Analiza materiału genetycznego i ocena liczebności wilka na stanowiskach monitoringowych. Adres: https://www.gios.gov.pl/images/pois/monitoring-wilka-i-rysia/Wilk_genetyka.pdf. Data publikacji: 2019.10.15. Data odczytu: 2026.10.15.
18. Komisja Europejska, In-depth analysis on the wolf in the EU. Adres: <https://ec.europa.eu/newsroom/env/redirection/item/813295/default/1097>. Data publikacji: 2023.12.21. Data odczytu: 2026.10.20.
19. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1237 z dnia 17 czerwca 2025 r. zmieniająca dyrektywę Rady 92/43/EWG w odniesieniu do statusu ochrony wilka (*Canis lupus*). Adres:

<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2025/1237/oj/pol>. Data publikacji: 2025.06.24. Data odczytu: 2026.10.15.

20. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Działania GDOŚ zgodne z rekomendacjami naukowców. Adres: <https://www.gov.pl/web/gdos/dzialania-gdos-zgodne-z-rekomendacjami-naukowcow>. Data publikacji: 2021.03.09. Data odczytu: 2026.10.15.

21. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Jak odpowiednio reagować na incydenty z udziałem wilków? Informacja dla gmin. Adres: <https://www.gov.pl/web/gdos/jak-odpowiednio-reagowac-na-incydenty-z-udzialem-wilkow-informacja-dla-gmin>. Data publikacji: 2021.03.15. Data odczytu: 2026.10.15.